WIELKOPOLSKI DZIENNIK LUDOWY

PIERWSZE PISMO CODZIENNE CHŁOPÓW

CENA NUMERU 5 ZŁOTYCH

ROK II, Nr 88 (253)
CZWARTEK
31 marca 1949 roku
Wsch. sł. 5.15, zach. 18.07

Na 59 posiedzeniu plenarnym
SEJM ROZPOCZĄŁ DEBATĘ
nad budżetem na rok 1949

Na 59 posiedzeniu Sejm Ustawodawczy R. P. rozpoczął rozprawę nad budżetem na rok 1949. Na posiedzenie przybył rząd z premierem Cyrankiewiczem oraz wicepremierami Korzyckim i Zawadzkim na czele.

Posiedzenie otworzył marszałek Sejmu **Kowalski**, informując Izbę, że od prezesa Rady Ministrów otrzymał pisma z dnia 10 i 24 marca br., zawiadamiające o mianowaniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej min. handlu zagr. — inż. **Tadeusza Gede** oraz min. przemysłu rolnego i spożywczego — inż. **Bolesława Rumińskiego.**

Marszałek Sejmu podał następnie do wiadomości, że otrzymał od generalnego komisarza wyborczego pismo z dnia 11 marca 1949 r., zawiadamiające o przyznaniu wygasłego mandatu poselskiego z listy państwowej nr 2 po pośle Franciszku Mańkowskim (SP) magistrowi Antoniemu Urbańskiemu, działaczowi społecznemu Stronnictwa Pracy. Poseł Urbański złożył ślubowanie poselskie.

W pierwszym punkcie porządku dziennego Sejm przystąpił do pierwszego czytania rządowego projektu ustawy o ochronie przyrody.

W dalszych punktach nastąpiło pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie dekretu z dnia 22 października 1947 r. o przepadku majątku oraz pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ulgach w odbywaniu służby wojskowej przez studentów szkół wyższych.

W czwartym punkcie porządku dziennego: pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie kodeksu postępowania karnego. Głos zabiera minister sprawiedliwości — Świątkowski. (Streszczenie przemówienia podajemy na str. 2).

W dalszym ciągu obrad Izba odesłała po pierwszym czytaniu do Komisji Prawniczej i Regulaminowej trzy rządowe projekty ustaw: o zmianie dekretu o postępowaniu doraźnym, o zmianie prawa o ustroju sądów powszechnych oraz o zmianie niektórych przepisów Kodeksu Postępowania Cywilnego, prawa upadłościowego oraz przepisów, wprowadzających prawo małżeńskie majątkowe.

Do Komisji Pracy i Opieki Społecznej oraz Oświatowej odesłano także rządowy projekt ustawy o przekazaniu ministrowi oświaty zakresu działania ministra pracy i opieki społecznej w przedmiocie opieki społecznej nad dziećmi i młodzieżą.

W następnym punkcie porządku dziennego pos. Mitura (SL) złożył sprawozdanie Komisji Skarbowo-Budżetowej o projekcie ustawy skarbowej i preliminarzu budżetowym na r. 1949. (Streszczenie przemówienia podajemy na str. 3).

Po krótkiej przerwie marszałek Sejmu wznawia posiedzenie, otwierając debatę budżetową.

Pierwszy zabiera głos poseł **Popiel** (PZPR). Mówca stwierdza na wstępie, że budżet z 1949 r. odpowiada zadaniom trzeciego roku planu odbudowy oraz życiowym potrzebom mas pracujących.

PRZEMÓWIENIE POSŁA RATAJA

W dalszym ciągu dyskusji głos zabiera poseł Rataj (SL). Oświadcza on na wstępie, że cyfry budżetu państwowego w przekonywujący sposób charakteryzują kierunek rozwojowy państwa. Państwo ludowe prowadzi od samego początku szczerą politykę pokoju i współpracy międzynarodowej. Dowodem tego jest porównanie wydatków, przeznaczonych na cele obrony narodowej, z wydatkami na

(Dokończenie na str. 2)

Ewakuacja Hankou

LONDYN. PAP. — Agencja Reutera podaje, że wojska Kuomintangu wycofały się z Hankou półmilionowego miasta, położonego na północnym brzegu Jang-Tse-Kiang w odległości 500 km na zachód od Nankinu.

Ciężka sytuacja Francuzów w Indochinach
Nowe sukcesy wojsk vietnamskich

PARYŻ. PAP. — Z doniesień prasowych wynika, że w ostatnim czasie wojska vietnamskie odniosły serię zwycięstw nad wojskami francuskimi w okręgach Lao Kai, Son La, That Kahe oraz Lang Son.

Zarówno korespondenci francuscy, jak i przedstawiciele pism brytyjskich wyrażają opinię, że sytuacja wojskowa Francji w Indochinach jest rozpaczliwa.

Zdaniem większości dziennikarzy, porozumienie z Bao Bai nie przyczyni się bynajmniej do poprawy tej sytuacji i nie doprowadzi do ustanowienia pokoju w Indochinach.

Według doniesień agencji France Presse w mieście Moncay w północno - wschodniej części Tonkinu wybuchły gwałtowne walki. Miasto to zostało opanowane przez powstańców. Miejscowi obywatele francuscy schronili się do cytadeli. Na pomoc pośpieszyły wojska francuskie.

Rozpoczęcie siewów na Mazurach

Państwowe Gospodarstwa Rolne okręgu olsztyńskiego przystąpiły w tych dniach do wiosennych prac w polu. Jedne z pierwszych, siew grochu i owsa rozpoczęły zespoły: **Kamieniec, Lipno i Chronowo,** położone w powiecie suskim.

Zapłonął nowy wielki piec
w hucie »Florian« na Śląsku

29 bm. dokonano w hucie „Florian“ pierwszego spustu surówki z nowowybudowanego wielkiego pieca, wzniesionego po raz pierwszy w Polsce wyłącznie siłami polskich robotników i konstruktorów. W uroczystości wziął udział bawiący na Śląsku szef kancelarii Prezydenta R. P. minister **Mijal**, w towarzystwie wojewody śląsko - dąbrowskiego inż. **Jaszczuka**, przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej posła **Tkocza** oraz dyrektora generalnego CZPH inż. Borejdo i dyrektora Hajduckich Zakładów Hutniczych inż. Czechowicza. Po przemówieniach dyrektora Czechowicza i przodownika pracy w oddziale wielkich pieców ob. Giemzy, minister Mijal dokonał uruchomienia nowowybudowanego obiektu, przecinając symboliczną wstęgę.

Przy dźwiękach hymnu narodowego i „Międzynarodówki“ otwarto zawór pieca, z którego popłynęła po raz pierwszy szeroka struga płynnego żelaza

Polski świat pracy
na Fundusz Kongresu Pokoju

29 bm. Prezydium KCZZ powzięło uchwałę, w której czytamy m. in.: „Biorąc pod uwagę ogromne znaczenie, jakie ma Kongres Pokoju dla mas pracujących w walce z imperialistycznymi podżegaczami do nowej wojny, Prezydium KCZZ postanawia wyasygnować 1 milion franków fr., jako udział polskich związków zawodowych w wydatkach związanych z przeprowadzeniem Kongresu Pokoju w Paryżu“.

Podobną uchwałę podjęło Prezydium Zarządu Głównego Młodzieży Polskiej.

„Związek Młodzieży Polskiej — czytamy w uchwale — składa 300 tys. franków fr., jako swój udział na pokrycie kosztów organizacyjnych Kongresu Pokoju w Paryżu“.

Zarząd Główny Ligi Kobiet uchwalił również wyasygnować na cele Kongresu 400 tys. franków fr.

Otwarcie XI Zjazdu Komsomołu

MOSKWA. PAP. — We wtorek, 29 marca po południu odbyło się w wielkim pałacu kremlowskim uroczyste otwarcie XI zjazdu Komsomołu.

W poniedziałek przybyli do Moskwy ostatni delegaci na zjazd, w tym 200-osobowa delegacja Komsomołu Ukrainy, delegaci młodzieży komsomolskiej z dalekiej Turkmenii, z obwodu orłowskiego, kurskiego, wołogdzkiego i innych. Delegacja ukraińska przybyła do Moskwy specjalnym pociągiem, prowadzonym przez potężną lokomotywę motorową, wyprodukowaną na cześć zjazdu Komsomołu przez młodzież zakładów charkowskich.

Z delegacji zagranicznych przybyły jako ostatnie delegacja demokratycznej młodzieży duńskiej oraz związku młodzieży demokratycznej Finlandii.

Podpisanie umowy handlowej
pomiędzy Polską a radziecką strefą okupac. Niemiec

BERLIN. PAP. — We wtorek dnia 29 bm. podpisana została w Berlinie między Rzeczpospolitą Polską a radziecką strefą okupacji Niemiec umowa handlowa na rok 1949.

Ze strony strefy radzieckiej rokowania prowadziła za zgodą radzieckiej administracji wojskowej w Niemczech — Niemiecka Komisja Gospodarcza, zaś ze strony Rzeczypospolitej Polskiej — Polska Delegacja Handlowa.

Zgodnie z powyższą umową obroty handlowe między obu stronami wyniosą 152 miliony dolarów, co dwukrotnie przekracza obroty za rok 1948.

Umowę podpisali: w imieniu radzieckiej strefy okupacji Niemiec— przewodniczący Niemieckiej Komisji Gospodarczej Heinrich Rau, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej — przewodniczący Polskiej Delegacji Handlowej — Stanisław Broniewicz.

Dwie znamienne rezolucje
uczestników Konferencji Intelektualistów w N. Jorku

NOWY JORK (PAP). Na zakończenie obrad konferencji intelektualistów w Nowym Jorku w obronie pokoju uchwaliła jednomyślnie dwie rezolucje, które powtarzamy poniżej w obszernym streszczeniu.

REZOLUCJA W SPRAWIE WALKI O POKÓJ

Ludzkość — stwierdza konferencja intelektualistów w Nowym Jorku — nie chce nowej wojny. Pokój jest konieczny i możliwy. Zachowanie pokoju jest obowiązkiem wszystkich narodów. Jeżeli naród amerykański uświadomi sobie ten ważny obowiązek — będzie mógł również wnieść swój wkład w dzieło pokoju.

Zdając sobie w pełni sprawę z naszej odpowiedzialności i z całej powagi chwili, postanawiamy co następuje:

1 czynić wszystko możliwe dla wzmocnienia Organizacji Narodów Zjednoczonych, do której doniosłości dla sprawy pokoju przywiązujemy wielkie nadzieje;

2 współpracować na całym świecie ze wszystkimi innymi ruchami w obronie pokoju;

3 kontynuować pracę rozpoczętą przez konferencję, dążąc do zmobilizowania opinii publicznej kraju w walce o utrzymanie pokoju.

W związku z tym konferencja powołuje do życia, przy Narodowej Radzie Pracowników Nauki, Sztuki i Wolnych Zawodów, Komitet Intelektualistów w Obronie Powszechnego Pokoju, który zwróci uwagę rządu USA i Narodów Zjednoczonych na uchwały powzięte przez konferencję i będzie organizował aktywną kampanię na rzecz pokoju.

REZOLUCJA W SPRAWIE WOLNOSCI MYSLI NAUKOWEJ

W ostatnich czterech latach przygotowania militarne wytworzyły trującą atmosferę uprzedzeń i histerii. Tym którzy uważają wojnę za pożądaną zależy na tym, by zmusić do milczenia opozycję.

Postanowiliśmy użyć całej energii w obronie wolności słowa i sumienia. Wzywamy wszystkich działaczy nauki, sztuki i kultury, by wskazywali drogę wiodącą do pokoju. Tylko w ten sposób wykonamy naszą misję.

Uroczyście przyrzekamy, że wszystkie nasze zdolności oraz całą siłę naszych uczuć i rozumu poświęcimy sprawie obrony rzeczywistych interesów narodu amerykańskiego oraz jedności w walce o pokój.

Niepowodzenia wojenne Holendrów
w Indonezji

HAGA. PAP. — Prasa holenderska donosi, że do Holandii zaczynają przybywać transporty rannych żołnierzy holenderskich z Indonezji. Do Amsterdamu zawinął okręt z 300 rannymi żołnierzami i oficerami. Dziennik „De Waarheid“ publikuje oświadczenia wielu żołnierzy, którzy podkreślają, że sytuacja armii holenderskiej w Indonezji staje się z każdym dniem poważniejsza. „Walczymy o przegraną sprawę“ — powiedział jeden z rannych.

W czasie przenoszenia rannych do szpitali w Amsterdamie na ulicach miasta odbyły się masowe demonstracje robotników pod hasłem: „Wycofajcie wojska z Indonezji! Ani jednego żołnierza na wojnę kolonialną! Precz z paktami wojennymi!“

USPRAWNIENIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI W POLSCE

Przemówienie ministra Świątkowskiego na 59 posiedzeniu Sejmu

MINISTER H. Świątkowski oświadcza na wstępie, że wniesione pod obrady Sejmu rządowe projekty ustaw, dotyczących sądownictwa, obejmują reformę sądowego postępowania karnego oraz zmiany w przepisach o ustroju sądów powszechnych i przepisach o sądach doraźnych.

Reforma mechanizmu działania wymiaru sprawiedliwości łączy się ściśle z zadaniami, jakie przed sądownictwem i prokuraturą stoją na obecnym etapie rozwojowym Polski Ludowej w okresie budowania podstaw socjalizmu.

Minister przypomina następnie dotychczasowe osiągnięcia w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości.

Aparat wymiaru sprawiedliwości miał do pokonania wiele trudności, których źródła wypływały, w dużym stopniu, ze skostnienia starego aparatu, ze spuścizny starych idei prawnych i starej praktyki sądowej. Te trudności aparat wymiaru sprawiedliwości wciąż usuwa i przezwycięża, dźwigając się do realizacji nowych i wyższych zadań, jakie nasuwają się na obecnym etapie zaostrzonej walki klasowej.

Wielkie sukcesy obozu demokracji umacniały i pogłębiały w organach wymiaru sprawiedliwości świadomość, że wymiar sprawiedliwości w Polsce Ludowej realizuje interesy mas pracujących, że stoi on na straży naszej rewolucyjnej władzy ludowej.

Na procesie dojrzewania świadomości klasowej aparatu wymiaru sprawiedliwości, w sposób istotny, zaważył dopływ nowych, świeżych sił z organizowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, szkół prawniczych. Około 350 absolwentów tych szkół, przedstawicieli klasy robotniczej i pracującego chłopstwa, pracuje w aparacie sądowo-prokuratorskim. Śmiałe wysuwanie młodych, demokratyczno-ludowych kadr na odpowiedzialne stanowiska w aparacie sądowo-prokuratorskim, przyczynia się do odrodzenia i odnowienia tego aparatu.

Aparat powszechnego wymiaru sprawiedliwości dźwiga się do wypełnienia swych zadań na powierzonym mu odcinku walki o Polskę Socjalistyczną i coraz bardziej do realizacji tych zadań dojrzewa. Skuteczną realizację tych zadań hamują jednak w poważnym stopniu stare przepisy prawne, a w szczególności stara procedura karna.

Minister przechodzi do omówienia projektowanej reformy, wymieniając jej najważniejsze cele i zasady:

1. Ściślejsze powiązanie organów sądowo-prokuratorskich z masami pracującymi, z innymi organami władzy ludowej, w szczególności z organami bezpieczeństwa publicznego i Komisji Specjalnej.
2. Przyśpieszenie wymiaru sprawiedliwości.
3. Zabezpieczenie należytego poziomu i jednolitości orzecznictwa sądowego.
4. Wzmocnienie czynnika ludowego w orzecznictwie sądowym.
5. Wzmocnienie władzy prokuratorów i koncentracji w ich ręku postępowania przygotowawczego.
6. Zwiększenie zabezpieczenia praw jednostki w postępowaniu sądowym karnym.
7. Usprawnienie postępowania doraźnego.
8. Wzmocnienie aparatu sądownictwa dla nieletnich.

Istniejący obecnie zakres właściwości terytorialnej sądów okręgowych i apelacyjnych, zwłaszcza zaś tych ostatnich, nie liczy się z istniejącym podziałem administracyjnym państwa. Jest to pozostałość okresu państwa kapitalistycznego. Ten stan rzeczy powoduje brak powiązania działalności sądów z problematyką społeczno-gospodarczą okręgów administracyjnych państwa. Należy stworzyć warunki dla ściślejszej współpracy na szczeblu wojewódzkim sądownictwa powszechnego z wojewódzkimi organizacjami społecznymi, z innymi organami, ścigającymi przestępstwa, z terenowymi radami narodowymi. Dlatego projekt przewiduje utworzenie sądów apelacyjnych w siedzibach wszystkich województw.

Szybkość postępowania sądowego była dotychczas hamowana przez system trzech instancji sądowych. Dlatego na miejsce drugiej instancji apelacyjnej i trzeciej instancji kasacyjnej rząd projektuje wprowadzić jedną instancję odwoławczą. Wskutek zniesienia trzeciej instancji, prawa strony odwołującej się, nie doznają istotnego uszczuplenia, ponieważ instancja odwoławcza będzie rozważała obie kategorie zarzutów, które dotychczas strona odwołująca się mogła składać kolejno sądowi apelacyjnemu i sądowi kasacyjnemu.

Ograniczenie toku postępowania karnego do dwóch instancji sądowych istnieje w Polsce Ludowej już od kilku lat na zasadzie szeregu ustaw, wydanych po wyzwoleniu i w praktyce zdało dobrze egzamin praktyczny.

PO zniesieniu trzeciej instancji sądowej interes publiczny znajdzie dodatkowe zabezpieczenie w projektowanej nowej instytucji w nadzwyczajnej skardze rewizyjnej, którą w ciągu 6 miesięcy od uprawomocnienia się każdego orzeczenia sądowego karnego, może wnieść pierwszy prezes Sądu Najwyższego lub minister sprawiedliwości, jako naczelny prokurator.

Dotychczasowa właściwość rzeczowa sądów okręgowych jest zbyt obszerna, obejmuje bowiem zarówno przestępstwa o dużej doniosłości, jak i mniej ważne.

Zamierzona reforma proponuje przekazanie najważniejszych spraw karnych w pierwszej instancji 14 sądom apelacyjnym i prokuraturom apelacyjnym. Połączenie większego doświadczenia zawodowego sędziów z odpowiednim wyrobieniem społecznym i życiowym ławników, wybranych z 14 największych ośrodków mas pracujących w miastach wojewódzkich, zapewni orzecznictwo w tych najważniejszych sprawach karnych na poziomie, zgodnym z interesami mas pracujących oraz brzmieniem obowiązujących ustaw.

Kierując się pozytywnymi wynikami dotychczasowego doświadczenia w pracy ławników, rząd projektuje rozszerzenie udziału czynnika ludowego na wszystkie sprawy, sądzone w pierwszej instancji przez sądy okręgowe i sądy apelacyjne.

Ministerstwo Sprawiedliwości oczekuje tu wydatnej pomocy partii politycznych i związków zawodowych oraz innych organizacji społecznych.

W celu zapewnienia należytego poziomu i jednolitości orzecznictwa sądowego, rząd projektuje wprowadzenie do prawa o ustroju sądów powszechnych przepisów, że Sąd Najwyższy, na wniosek Ministerstwa Sprawiedliwości, ustala na zgromadzeniu ogólnym wytyczne wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych i cywilnych. Wytyczne te w szczególności dotyczyć mogą konkretnych zadań wymiaru sprawiedliwości w danych warunkach społecznych, gospodarczych i politycznych oraz najlepszego wykonania tych zadań w ramach obowiązujących ustaw.

UCHWALONE przez Sąd Najwyższy wytyczne wymiaru sprawiedliwości minister sprawiedliwości ogłasza w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości i ogłoszonych wytycznych sądy nie mogą naruszać.

Projektowana reforma zmierza do wzmocnienia władzy prokuratora przy ściganiu przestępstw. Projektuje się zniesienie dotychczasowych dwóch form postępowania przygotowawczego, to jest śledztwa i dochodzenia i prowadzenie jednego rodzaju postępowania przygotowawczego, mianowicie śledztwa, które jest prowadzone przez prokuratora, bądź przez organa bezpieczeństwa publicznego pod nadzorem prokuratora. Równocześnie nastąpić powinno przekazanie prokuratorowi uprawnień w zakresie stosowania środków zapobiegawczych. Nie jest to zjawisko nowe, gdyż prokuratorzy posiadają już te uprawnienia przy ściganiu przestępstw, szczególnie niebezpiecznych w ramach tak zwanego Małego Kodeksu Karnego.

Tendencje faszyzujące w procedurze karnej w Polsce przedwrześniowej znalazły wyraz w ograniczeniu praw oskarżonego w procesie. Osławiony minister sprawiedliwości Grabowski wprowadził do kodeksu postępowania karnego szereg zmian, łamiących prawa oskarżonego w procesie.

W Polsce Ludowej surowy stosunek do przestępstwa nie jest bynajmniej równoznaczny z bezwzględnym zaostrzeniem stosunku do podejrzanego o przestępstwo, w szczególności nie oznacza ograniczenia możliwości obrony. Toteż projekt nowelizacji kodeksu postępowania karnego zmierza do powiększenia gwarancji praw jednostki w postępowaniu karnym. Nowela projektuje rozszerzenie możliwości korzystania przez oskarżonego z pomocy obrony z urzędu w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym i przed Sądem Najwyższym. Proponuje się zniesienie przepisu (lex Grabowski), który nie zezwala sądowi na zaliczenie oskarżonemu okresu tymczasowego aresztowania pomiędzy datą wyroku w pierwszej instancji a datą wyroku w instancji odwoławczej, jeżeli sąd odwoławczy nie uwzględnił odwołania oskarżonego.

Nowela proponuje zniesienie możliwości tzw. „reformatio in peius" polegający na tym, że jeśli odwołanie skazanego zostało uwzględnione, to nawet wówczas sąd niższej instancji, do którego sprawa została przekazana do powtórnego rozpoznania, może skazać oskarżonego na wyższą karę od tej, od której się odwołał (lex Grabowski).

Proponuje się wreszcie nadanie prokuratorowi prawa (oczywiście pod należytą kontrolą), umorzenia śledztwa, jeżeli ze względu na znikomą szkodliwość społeczną czynu, uzna on wniesienie aktu oskarżenia do sądu za niecelowe.

NOWELIZACJA prawa o sądach doraźnych zmierza do usprawnienia postępowania doraźnego przez ograniczenie go do takich rodzajów przestępstw, które zgodnie z ich szkodliwością społeczną powinny być ścigane w trybie doraźnym. Natomiast wyeliminowaniu z postępowania doraźnego podlegają przestępstwa drobne.

Nowela projektuje też zniesienie prawa apelacji prokuratorskiej od wyroków sądów doraźnych, jako niezgodnego z zasadą równości stron w procesie, a nadto upraszcza tryb postępowania w przypadku przekazania przez sąd doraźny sprawy do postępowania zwyczajnego.

W celu usprawnienia walki z przestępczością nieletnich proponuje się zamiast dotychczasowych 10 oddziałów sądów grodzkich dla nieletnich, powołanie do życia we wszystkich sądach okręgowych wydziałów dla nieletnich.

Dotychczasowy stan sądownictwa dla nieletnich nie jest zadowalający. Sprawy nieletnich sądzone są przez sądy zwykłe, pozbawione najczęściej kadr fachowych sędziów, kuratorów, pedagogów. Zamierzona reforma stanowić będzie poważny krok na drodze do usprawnienia i rozbudowy sądownictwa dla nieletnich, umożliwiając zorganizowanie wyszkolonego aparatu ludzkiego i uzyskanie warunków, niezbędnych dla tworzenia i prowadzenia izb zatrzymań oraz schronisk dla nieletnich przestępców.

Reasumując, mówca stwierdza, że projektowana reforma zacieśni współpracę sądów i prokuratur z innymi organami władzy ludowej, zwiąże działalność organów sądowo-prokuratorskich z masami ludowymi, ułatwi rozpowszechnienie nowych form pracy prokuratury, zmobilizuje uwagę na przestępczości szczególnie niebezpiecznej w okresie budowy zrębów socjalizmu. Projektowana reforma stanowić będzie poważny postęp w dziedzinie unifikacji oraz usprawnienia wymiaru sprawiedliwości w Polsce Ludowej. (Oklaski).

Przemówienie posła Rataja

(Dokończenie ze str. 1)

oświatę, kulturę i opiekę nad człowiekiem. Udział wydatków wojskowych we wszystkich wydatkach państwa wynosił w roku 1947 — 7,2 proc., w roku 1948 — 6 proc., w roku 1949 — 8 proc., przy czym nawet ten skromny budżet obrony narodowej nie jest obracany na cele czysto wojskowe. Duża część idzie na akcję kulturalno-oświatową wśród oficerów i żołnierzy oraz na odbudowę i zagospodarowanie różnych obiektów i terenów.

Z pokojowym charakterem naszego budżetu harmonizuje ściśle nasza ogólnonarodowa wola pokoju i nasza polityka zagraniczna, zwiększająca coraz bardziej udział Polski w niezłomnej walce, jaką przeciwko siłom imperialistów amerykańskich toczy nieustannie obóz postępu i pokoju ze Związkiem Radzieckim na czele.

Osobny ustęp swego przemówienia poświęca poseł Rataj sojuszowi robotniczo-chłopskiemu, wzmocnionemu przez zjednoczenie polskiej klasy robotniczej. Rosnąca łączność miasta z wsią jest tego dobitnym dowodem.

Przechodząc do bardziej szczegółowej analizy budżetu, poseł Rataj podkreśla wielkie znaczenie objęcia budżetem wydatków inwestycyjnych.

Dużym sukcesem rządu, stwierdza poseł Rataj, jest utrzymanie równowagi budżetowej i stabilizacja waluty. Mówca przytacza następnie osiągnięcia w naszej gospodarce, podkreślając słuszność wzrostu inwestycji, które przyniosą niewątpliwą korzyść wsi, tak bardzo potrzebującej wyposażenia technicznego.

Zwiększenie nakładów na gałęzie przemysłu oparte na surowcach, dostarczonych przez rolnika, jest zjawiskiem bardzo pomyślnym dla chłopów. Również likwidacja odłogów i osiągnięcie samowystarczalności zbożowej, są dowodami słusznej linii politycznej rządu.

Mówiąc o ośrodkach maszynowych które niosą wielką pomoc chłopom mało- i średniorolnym — poseł Rataj podkreśla z uznaniem, że liczba ich wzrośnie do 3.000, zwraca jednak uwagę na polepszenie jakości i wyposażenia technicznego ośrodków. Z uznaniem należy podnieść, że Ministerstwo Rolnictwa zaplanowało akcję hodowlaną w ten sposób, aby umasowić ją przede wszystkim wśród drobnych i średniorolnych chłopów na warunkach opłacalnych. Ważnym problemem jest odpowiednie zaopatrzenie hodowców w pasze treściwe i zielone.

Z dużą uwagą Stronnictwo Ludowe śledzi proces reorganizacji wszystkich majątków państwowych i skupienie ich pod jednym zarządem w ramach Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Z wysokości kwot, zawartych w planie inwestycyjnym, na popieranie spółdzielczości produkcyjnej wynika, że w roku bież. nie ma szerszych zamierzeń odnośnie rozwoju tych spółdzielni. Istniejące środki pozwolą na udzielenie niezbędnej pomocy finansowej inicjatywie wychodzącej od samych chłopów. Szereg zgłoszeń poszczególnych wsi z różnych stron kraju, świadczy o rosnącym zrozumieniu konieczności unowocześnienia gospodarki rolnej. Nie będzie to stanowić przeszkód do dalszego popierania przez Państwo chłopskich gospodarstw indywidualnych.

Po zwróceniu uwagi na szerokie możliwości uzyskania oszczędności w rolnictwie, poseł Rataj podkreśla wysokość wydatków na oświatę, naukę i kulturę, zdrowie i opiekę społeczną — stanowiących ok. 37% całości budżetu administracyjnego.

Rządy ludowe od początku swego istnienia zapewniły całkowitą wolność wyznań i kultu religijnego, nie wtrącając się ani do spraw religii, ani do administracji kościelnej, nie objęły nawet reformą rolną majątków kościelnych. Mimo to część kleru nadal prowadzi działalność przeciwko władzy i ustrojowi ludowemu. Ostatnie oświadczenie Rządu potwierdziło dotychczasowe stanowisko i praktykę Rządu oraz stworzyło właściwą płaszczyznę do uregulowania stosunków między Państwem a Kościołem. Od kleru zależy, czy zechce unormować te stosunki. Żadnych wichrzeń, zakłócających ofiarną pracę narodu, ani Rząd, ani społeczeństwo tolerować nie będzie.

Klub poselski Stronnictwa Ludowego będzie głosował za przyjęciem budżetu na rok 1949.

Następnie w imieniu PSL głos zabierał poseł Koter, w imieniu SD — poseł Kulczyński.

Po przerwie obiadowej w dalszym ciągu dyskusji przemawiali pos. pos.: Olchowicz (SP), Rapaczyński (PZPR), Zmijko (SL), Dubiel (SD), Chadaj (PSL), Kłuszyńska (PZPR), Ordyniec (SD), Kurpiewski (SL) i Burski (PZPR).

Dalszy ciąg debaty budżetowej odbędzie się w dniu 30 bm. o godz. 10-ej.

RADIO—TELEFON TELEGRAF

● Donoszą z New Delhi o podpisaniu tam pierwszego układu handlowego pomiędzy Czechosłowacją a Indiami, obowiązującego do końca br. Na mocy układu Indie dostarczą Czechosłowacji juty, skóry, manganezu i roślin oleistych w zamian za maszyny, chemikalia i papier.

● Na konferencji robotników budowlanych w Londynie wysunięto żądanie podwyżki płac i polepszenia warunków pracy. Liczni mówcy podkreślili pogorszenie się sytuacji robotników w tej gałęzi przemysłu na skutek przyznawania przez państwo coraz mniejszych kredytów budowlanych.

● W Bukareszcie zakończyły się obrady I Zjazdu pisarzy rumuńskich, w których wzięło udział około 300 delegatów z całego kraju.

● Ambasador włoski w Waszyngtonie zawiadomił oficjalnie departament stanu, iż Włochy podpiszą pakt atlantycki w Waszyngtonie 4 kwietnia br.

Budżet dynamiki gospodarczej i społecznej Państwa Ludowego

Streszczenie referatu generalnego o ustawie skarbowej i preliminarzu budżetowym, wygłoszonego przez posła Miturę na 59 posiedzeniu Sejmu 29 marca rb.

„Dzięki olbrzymim wysiłkom mas robotniczych i chłopskich — rozpoczął **poseł Mitura** — nasze gospodarstwo narodowe szybko rozwija się i rośnie. Wypływająca z głębokiej świadomości pracujących coraz wydajniejsza praca, pozwala Rządowi na przedłożenie tak wysokiego, a jednocześnie zrównoważonego preliminarza budżetowego."

Dla obecnej sytuacji finansowej charakterystyczne jest, że uprzednio zreorganizowany został aparat naczelny władz gospodarczych, który przynosi dalszą specjalizację tego aparatu oraz koncentruje zagadnienie metod planowania i kierownictwa gospodarczego. Charakterystyczne jest także, że wchodzimy w ten rok z usprawnionymi i ulepszonymi metodami planowania gospodarczego i finansowego. Uporządkowana została gospodarka finansowa przedsiębiorstw państwowych, przemysłowych i handlowych.

Nastąpiła reforma ustawodawstwa podatkowego. Uległa rozbudowie instytucja lustratorów społecznych. Zasadnicze zmiany wprowadził dekret o podatku dochodowym, dzięki czemu podatek ten stał się instrumentem sprawiedliwego podziału dochodu społecznego przez zróżnicowanie źródeł dochodu. Zreformowany został podatek obrotowy: likwidacja akcyzy i opłat monopolowych przyniosła znaczne uproszczenia. Nowy podatek od wynagrodzeń, oprócz uproszczeń wprowadza podwyższenie minimum wolnego od opodatkowania, co daje dalsze korzyści robotnikom i pracownikom o najniższych wynagrodzeniach. Wreszcie zmiany w podatku gruntowym przez zróżnicowanie stawek odbijają się korzystnie na położeniu drobnych i średnich gospodarstw.

W sumie — reasumuje sprawozdawca tę część swych uwag — daniny publiczne stały się, obok funkcji fiskalnej, również narzędziem sprawiedliwego podziału dochodu społecznego.

Dzięki przekroczeniu planów produkcyjnych, gospodarka finansowa państwa zamknęła rok ubiegły nadwyżką budżetową, przeznaczoną na finansowanie inwestycji oraz na zwiększenie rezerw Skarbu Państwa.

Poseł Mitura podkreśla następnie m. in., że w ciągu ubiegłego roku wzrost emisji banknotów stanowił zaledwie około 6% ogólnej kwoty środków, przeznaczonych na finansowanie gospodarki narodowej — ten drobny wzrost emisji znajduje wystarczające uzasadnienie we wzroście funduszu płac, masy obrotów towarowych itp.

Droga do socjalizmu

Poseł sprawozdawca przypomina następnie pokrótce zadania, jakie w roku 1949 stawia Narodowy Plan Gospodarczy. **Realizując zadanie przedterminowego wykonania tego planu** — oświadcza mówca — **masy pracujące naszego kraju przyspieszą przejście gospodarki polskiej do okresu budowania podstaw społeczeństwa socjalistycznego.**

Plan gospodarczy przewiduje wzrost produkcji przemysłowej o 16,1%. Wzrost produkcji środków produkcji jest przy tym wyższy od wzrostu produkcji środków spożycia. W ogólnym rozwoju produkcji przemysłowej charakterystyczny jest rozwój szkolnictwa zawodowego, a także znaczny wzrost nakładów na akcję socjalną.

W planie rolnictwa, gdzie przewiduje się podniesienie produkcji o z górą 4% w stosunku do obfitych zbiorów zeszłorocznych, szczególny nacisk kładzie się **na podniesienie poziomu i wyposażenie majątków państwowych.**

W budownictwie planowane nakłady osiągną 109 miliardów zł, przy czym budownictwo mieszkaniowe dla robotników powiększy się o 46%.

Realizując zadania Planu — budżet tegoroczny przeznacza na oświatę 22,7% ogółu wydatków państwowych, podczas gdy przed wojną nie przekraczało się 15%. Świadczy to o wysiłku Państwa, które pragnie zapewnić możliwości kształcenia się wszystkim obywatelom. Wyrazem troski Rządu Ludowego o podniesienie i umasowienie kultury i oświaty jest wniesiony projekt ustawy o likwidacji analfabetyzmu, spuścizny po ustroju kapitalistycznym.

Rozmiary zadań, stawianych przez plan gospodarczy — mówi w dalszym ciągu swego referatu poseł Mitura — wymagają dynamicznej gospodarki finansowej. Z 800 miliardów złotych ogólnej kwoty wydatków systemu finansowego, 3.4 objęte zostało budżetem państwowym. Budżet po raz pierwszy rozszerzony został na inwestycje, co daje pełniejszy obraz gospodarki finansowej państwa.

Zrównoważony budżet

Po omówieniu zmian w układzie budżetu, referent przechodzi do charakterystyki samego preliminarza, który zamyka się kwotą 602,9 miliarda zł i jest całkowicie zrównoważony. Budżet bieżący wykazuje po stronie dochodów 449 miliardów zł, po stronie wydatków — 328,6 miliarda zł. Dochodzi tu jeszcze nadwyżka z r. ub. w kwocie 12,2 miliarda zł. Budżet majątkowy i inwestycyjny zamyka się po stronie dochodów kwotą zł 141,7 milrd., po stronie wydatków zaś — 274,3 milrd. Ogólna kwota wydatków wzrasta o 22,7% w porównaniu z r. ub.

Sprawozdawca zajmuje się następnie omówieniem strony rozchodowej wyłącznie budżetu bieżącego, bowiem budżet majątkowy i inwestycyjny będzie przedstawiony Izbie osobno.

Na pierwszym miejscu znajdują się wydatki na oświatę i kulturę (ponad 22%). Izba z gorącą aprobatą przyjmuje słowa mówcy, który widzi w tym najlepszą charakterystykę słusznej polityki Rządu Ludowego. Dopiero na drugim miejscu znajdują się wydatki na ochronę państwa (18%), znacznie niższe procentowo od przeznaczonych na zbrojenia wydatków krajów kapitalistycznych, które, jak USA i Anglia, prowadzą imperialistyczną, agresywną politykę. Referent podkreśla przy tym, iż naród polski zajęty jest pokojową twórczą pracą, a polska polityka zagraniczna wykazuje dużą aktywność na wszystkich odcinkach walki o pokój, jaką toczy przeciw siłom imperializmu — obóz postępu i pokoju ze Związkiem Radzieckim na czele. Dalsze pozycje budżetu bieżącego przedstawiają się następująco: administracja ogólna — 17,7% i gospodarka narodowa — 15,7%, opieka i zdrowie — 10,5% itd.

Przedsiębiorstwa państwowe — podstawą dochodów

Przechodząc do omówienia wpływów, sprawozdawca stwierdza, że podstawę dochodów w 1949 r. stanowią dochody z przedsiębiorstw państwowych, które dostarczają 60% pokrycia wszystkich wydatków budżetowych (łącznie z inwestycjami). Pozostała część pokrycia pochodzi z obciążeń gospodarki uspołecznionej niepaństwowej, rolnictwa i przedsiębiorstw prywatnych oraz ludności. Ponad 60% dochodów z przedsiębiorstw państwowych przeznacza się na pokrycie inwestycji.

Poseł Mitura referuje następnie zmiany, wniesione do rządowego projektu przez Komisję Skarbowo-Budżetową, zmiany te idą zarówno w kierunku zwiększenia wydatków, jak i ich zmniejszenia. Dotyczy to również dochodów. Poseł sprawozdawca wymienia m. in. zwiększone wydatki, związane z rokiem Chopinowskim, na rozszerzenie sieci burs i internatów, na leczenie niezamożnej ludności wiejskiej, na potrzeby szeregu wyższych uczelni, na budowę szpitala w Warszawie, na rozbudowę rybołówstwa morskiego, na potrzeby przedsiębiorstw przemysłowych, Zakładu Osiedli Robotniczych itd. Wniesione poprawki zwiększają ogólną wysokość budżetu do 612 miliardów zł.

Oceniając całość naszego preliminarza, poseł Mitura nazywa go **budżetem dynamiki gospodarczej i społecznej Państwa Ludowego, budżetem głębokiej troski o podniesienie oświaty i zdrowotności narodu, a zwłaszcza troski o młode pokolenie. Budżet ten — mówi poseł Mitura — można było przedłożyć dzięki słusznej polityce naszego Rządu Ludowego, dzięki naszemu sojuszowi ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, dzięki pełnej poświęcenia pracy klasy robotniczej i mas pracujących wsi.**

Aparat finansowy — kończy poseł Mitura — musi stać na straży oszczędnego gospodarowania. Stąd spada na niego wyjątkowo odpowiedzialna funkcja przy budowie systemu oszczędzania. Aparat finansowy może i musi powodować, by dynamizm naszej młodej gospodarki szedł równolegle w dwóch kierunkach: wzrostu inwestycji i wzrostu konsumcji oraz wzrostu oszczędzania. Nie ma bez oszczędzania rozwoju gospodarczego i nie ma bez oszczędzania — socjalistycznego budownictwa. (Oklaski).

Rosną wkłady oszczędnościowe — spada kurs dolara

OD początku roku bież. do chwili obecnej trwa nieprzerwanie spadek kursu dolara na czarnej giełdzie, przy jednoczesnym poważnym wzroście wkładów w bankach. Dolar płacony przez spekulantów w okresie Nowego Roku po zł 2.000, nie osiąga dziś nawet ceny zł 1.400. Natomiast wkłady oszczędnościowe w trzech bankach, specjalizujących się w przyjmowaniu ich od szerokiej publiczności (PKO, KKO, Bank Zw. Sp. Zar.), wzrosły w ciągu stycznia i lutego o zł 370 milionów. Uwzględniając, że kasy banków otwarte są w ciągu dnia przez 5 godzin a w ciągu miesiąca jest 25 dni roboczych, można stwierdzić, że wkłady w tych trzech bankach wzrastają od Nowego Roku z szybkością 1,5 miliona zł na godzinę.

Z punktu widzenia ogólno-gospodarczego ten prawie 30 proc. spadek kursu dolara na czarnej giełdzie i takiż wzrost wkładów oszczędnościowych, są to fakty niewątpliwie bardzo pomyślne, a nawet w pewnej mierze niespodziewane, uwzględniając wysiłki niektórych czynników zagranicznych w kierunku wywołania zaniepokojenia. Byłoby jednak niesłuszne wyciąganie z tych faktów wniosku, że już wszystko jest w zupełnym porządku w naszej zbiorowej umiejętności posługiwania się pieniądzem. Fakty te świadczą tylko o tym, że wbrew wszelkim pozorom istnieją warunki sprzyjające dalszemu usprawnieniu naszej zbiorowej gospodarki pieniężnej. A jest w tej dziedzinie jeszcze wiele do zrobienia.

Za mało ciągle mówi się i pisze o ujemnych skutkach gospodarczych przechowywania przez ludność rezerw, zaoszczędzonych na tzw. czarną godzinę lub przeznaczonych na późniejsze zakupy, — w schowkach domowych zamiast w bankach. Jest to tzw. przez ekonomistów tezauryzacja, która wyraża się w nieproduktywnym przechowywaniu przez poszczególnych obywateli większych sum w banknotach krajowych i zagranicznych. Jest to problem poważny jeśli zważyć, że chodzi tu o kwoty sięgające — wg obliczeń znawców — sumy ok. 30 miliardów złotych i ca 30 milionów dolarów. Trzymanie tak poważnych sum w mieszkaniach, zamiast w bankach, pozbawia stosownego oprocentowania i stanowi ogromne ryzyko utraty zaoszczędzonych sum w wyniku pożaru lub kradzieży. Niemałe także straty ponoszą zwolennicy domowej tezauryzacji na fałszywych i unieważnionych banknotach, które zbyt długo przetrzymane w schowku nie mągą być następnie przedmiotem skutecznej reklamacji. Ale są to ujemne strony tezauryzacji w skali prywatnej. W skali zbiorowej wywołuje ona o wiele cięższe następstwa o charakterze ekonomicznym.

Tezauryzacja pieniędzy krajowych unieruchamia część banknotów puszczonych w obieg i nie pozwala im powrócić do kas banku emisyjnego po spełnieniu przez nie roli pośrednika wymiany; krępuje to bank w dalszej emisji na rzecz udzielania kredytów, gdyż musi on dbać o to, aby pieniądz pozostający w obiegu był pokryty towarem znajdującym się na rynku. Bank w zasadzie może zwiększać obieg pieniężny tylko w miarę rozwoju przemysłu i obrotów gospodarczych. Złotówka zatrzymana na dłuższy czas w schowku prywatnym nie przyczynia się do rozwoju życia gospodarczego; natomiast złożona jako wkład do jednego z banków umożliwia mu udzielanie kredytu na wzmożenie inwestycji lub ruchu w przemyśle i handlu. Tezauryzacja w złotych wycofuje pieniądz z pracy gospodarczej i zmniejsza nasze możliwości rozwojowe, krępuje akcję kredytową banku emisyjnego względnie zmusza go do zwiększenia emisji ponad istotne potrzeby, narażając go na zbędne koszty druku banknotów, co stanowi marnotrawstwo grosza publicznego.

TEZAURYZACJA w dolarach, w monetach złotych, czy w innych walutach zagranicznych ma jeszcze gorsze znaczenie gospodarcze. Jest ona równoznaczna z wycofaniem zaoszczędzonego kapitału z gospodarstwa krajowego i stanowi pożyczkę udzieloną obcemu państwu, z reguły zamożniejszemu od naszego. Zagraniczne monety czy banknoty nie napływają do kraju za darmo. Ktoś musiał je zapracować wyświadczając usługi lub dostarczając towar; w wyniku dalszej wymiany gospodarczej pieniądze te nadeszły do naszego kraju i tutaj zamiast być przeznaczone na zakup za granicą potrzebnych Polsce surowców i maszyn, zostają schowane i pozostają zupełnie przez kraj niewykorzystane. W ten sposób obcy, bogaty kraj otrzymuje od nas usługi i towary, nie dając w zamian nic równie realnego.

Rzec można, że tezauryzacja w obcym pieniądzu złotym, czy papierowym ma charakter zdrady narodowej, tym bardziej, że nabywcy tych pieniędzy dają za nie u nas więcej niż można by przy ich pomocy nabyć w ich kraju macierzystym. Innymi słowy pozwalamy obcemu obywatelowi bogatego państwa więcej u nas nabyć za jego obcy pieniądz, niżby mógł on za niego dostać w swej własnej ojczyźnie. Tak np. za dolara dajemy ca trzy razy więcej wytworów naszego kraju niż można za nie nabyć w Ameryce.

Środkiem zaradczym przeciwko ujemnym skutkom gospodarczym tezauryzacji jest akcja drenażowa przedsiębrana przez rząd, której wyrazem jest przede wszystkim Fundusz Społecznego Oszczędzania. To przez wielu niemile widziane przymusowe ściąganie oszczędności stało się koniecznością właśnie ze względu na rozwijającą się tezauryzację. Gdyby wszystka wolna gotówka była trzymana nie w schowkach domowych i kieszeniach, ale w bankach, być może oszczędzanie przymusowe nie byłoby konieczne.

NALEŻY myśleć o środkach, które by tezauryzację uczyniły zbędną. W tym celu nie trzeba ograniczać się wyłącznie do słów potępienia. Badając sprawę gruntownie wypada stwierdzić, że istnieją także przyczyny techniczne skłaniające ludność do uprawiania tezauryzacji pieniężnej. Przede wszystkim brak jest w wielu punktach kraju lokalnych, godnych zaufania placówek bankowych, które by mogły w każdej chwili zwrócić ulokowaną u nich większą wolną gotówkę. Urzędy pocztowe, na przykład, mogą wypłacać z rachunków wyłącznie do zł 2000 dziennie. Ten stan rzeczy jest przyczyną w wielu wypadkach tezauryzacji w złotych.

Drugą przyczyną techniczną sprzyjającą rozwojowi tezauryzacji szczególnie w dolarach, jest brak papieru lokacyjnego, gwarantującego stałą wartość wkładu niezależnie od ewentualnych fluktuacji cen.

Oba te braki powinny być usunięte. W związku z przeprowadzaną reformą bankową musi być w kraju utworzona racjonalna i gęsta sieć placówek bankowych, gwarantujących zwrot wkładu w każdym czasie i w każdej wysokości. Również nic chyba nie stoi na przeszkodzie w wypuszczeniu przez Skarb Państwa obligacji czy bonów towarowych, opiewających na określone ilości kilogramów węgla czy cukru, względnie metrów sześciennych budowy. Takie walory miałyby charakter kupna za gotówkę przez obywatela od rządu pewnych artykułów z dostawą późniejszą; papiery takie byłyby poważną konkurencją dla lokat dolarowych.

LABOR

Ten sam zespół produkuje obecnie

11 razy więcej prądu niż przed wojną

(Ko) Jednym z czynników, który umożliwił szybki rozwój zniszczonego przez Niemców przemysłu, to odbudowa i rozbudowa elektrowni. Podokręg Zjednoczenia Energetycznego, działający na terenie powiatów: chodzieskiego, pilskiego, czarnkowskiego, wągrowieckiego oraz częściowo żnińskiego i obornickiego — wysunął się na czoło w produkcji energii, ilość której wynosiła przed wojną (w r. 1939) 1.380.000 KW. Po wojnie już po uruchomieniu najważniejszych obiektów przemysłowych w tym okręgu produkcja wzrosła w 1946 r. do 6.756.684 KW.

O rozmiarach prac w tym terenie świadczy to, że produkcja w 1945 r. osiągnęła tylko 2.221.349 KW, zaś w 1948 r. wynosiła 15.231.918 KW. Produkcja i rozprowadzenie prądu w stosunku do roku 1939 — wzrosło 11-krotnie.

Dzięki ubezpieczeniu

nie poniósł straty

Małorolnemu J. Brandykowi pow. Międzychód zdarzył się 17 bm. wypadek, z powodu którego stracił wartościowego ogiera licencjonowanego. Konie bowiem zaprzęgnięte do wozu spłoszyły się i w czasie galopady ogier złamał sobie nogę, tak że trzeba go było oddać na ubój. Brandyk otrzymał za niego zaledwie 9.200 zł. Przykrą sytuację ratowało jednak to, że Brandyk ubezpieczył poprzednio konia. W rezultacie za kilka dni otrzymał on od Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń 90.800 zł. Koń był bowiem ubezpieczony na 100.000 zł. Za tę kwotę mógł sobie kupić nowego konia. (g)

Współzawodnictwo świetlic robotniczych

w powiecie zielonogórskim

Powiatowa Rada Związków Zawodowych w Zielonej Górze przystąpiła do organizowania współzawodnictwa między świetlicami na polu kulturalnym. We współzawodnictwie, które trwać będzie do dnia 1 maja br. wezmą udział wszystkie świetlice robotnicze znajdujące się na terenie miasta i powiatu.

Regulamin współzawodnictwa obejmuje takie dziedziny jak: estetyczny wygląd świetlicy, urządzenie wzorowej czytelni i biblioteki, organizowanie kół dokształcających, i kół początkowego nauczania, roztoczenie opieki nad życiem kulturalno - oświatowym gminy, zespołu majątków rolnych lub ośrodka maszynowego. Końcowy wynik współzawodnictwa zostanie ogłoszony w dniu Swięta Pracy.

Robotnicy z Opalenicy

chłopom z Buku

19 bm. wyruszyła z Opalenicy do Buku 8-osobowa grupa pracowników warsztatów mechanicznych cukrowni opalenickiej celem dokonania napraw maszyn rolniczych na miejscu. Wymieniona grupa objęła patronat nad okolicznymi ośrodkami maszynowymi. Z przyjazdu ekipy skorzystali w pierwszym rzędzie parcelanci.

Ośrodek maszynowy w Buku wybija się na czołowe miejsce w pow. nowotomyskim i jest w tej chwili całkowicie przygotowany do wiosennej akcji siewnej. (g)

Golin czeka

na ośrodek zdrowia

Tak bardzo potrzebnego i długo oczekiwanego w Golinie ośrodka zdrowia nie uruchomiono z powodu braku lokalu. Miejmy nadzieję, że nowy starosta powiatu konińskiego Tadeusz Nowierski — (przeniesiony z Nowego Tomyśla) oraz Powiatowa Rada Narodowa dołożą wszelkich starań, by ośrodek zdrowia w Golinie jak najszybciej oddać do dyspozycji rodzin chłopskich i robotniczych.

—oOo—

Filmy naukowe

na Uniwersytecie Poznańskim

Staraniem Wydziału Lekarskiego Szpital Uniwersytecki otrzymał 80 filmów produkcji zagranicznej o tematyce naukowo - lekarskiej z zakresu chirurgii, internistyki, psychiatrii, ginekologii, laryngologii, okulistyki stomatologii.

Filmy są wyświetlane codziennie w sali wykładowej Kliniki Uniwersyteckiej.

Lekarze i studenci będą mogli w ten sposób zapoznać się z nowymi zdobyczami techniki i wiedzy lekarskiej.

Co warto zobaczyć

w Poznaniu?

TEATRY

WIELKI — o godz. 19 „Od bajki do bajki". w sobotę „Uprowadzenie z Seraju", w niedzielę o godz. 15 „Madame Butterfly", o godz. 19 „Od bajki do bajki".

POLSKI — do dnia 28 bm. przedstawienia zamknięte dla związków zawodowych.

NOWY — dziś i w dni następne o godz. 19.30 komedia w trzech aktach B. G. Shawa pt. „Candida".

KOMEDIA MUZYCZNY — dziś i w dni następne o godz. 20 wesoła komedia R. Ruszkowskiego pt. „Wesele Fonsia".

WYSTAWA W SALONIE SZTUK PLASTYCZNYCH

Salon Sztuk Plastycznych, Al. Marcinkowskiego 28 — wystawa. Wystawiają: Houwalt, Kalinowski, Lenica. Nowowiejski, Obrąpalska, Szmidt, Wieczorek, Wojtowicz.

Salon otwarty w dni powszednie od godz. 10 — 18, w niedzielę i święta od godz. 12 — 17.

KINA

APOLLO — „Melodia serc" o godz. 13, 15.30, 18, 20.30.

BAŁTYK — „Człowiek z karabinem" o godz. 16, 18, 20.

MUZA — „Gasnący płomień" o godz. 15.30, 18, 20.30.

RIALTO — „Cezar i Kleopatra" o godz. 15.30, 18, 20.30.

WARTA — „Timur i jego drużyna" o godz. 16, 80, 20.

AKTUALNOSCI nr 12 o godz. 10, 11. 12. 13 i 14.

Dom Ludowy

w Szamocinie

(Ko) W Szamocinie pow. Chodzież otwarto nowy „Dom Ludowy". Bezpośrednio po części oficjalnej, na apel znanego w Szamocinie społecznika ob. Fiedorowicza, uczestnicy uroczystości złożyli natychmiast 40.000 zł na cele biblioteczne Domu Ludowego.

Komitet przeciwrakowy

powstał w Poznaniu

W Poznaniu ukonstytuował się komitet przeciwrakowy, który rozwinie w poszczególnych ośrodkach regionalnych planowe leczenie i właściwie pojętą akcję uświadamiającą wśród chorych.

Do zadań komitetu należeć będzie prowadzenie na podległym mu terenie działalności społecznej, leczniczej i naukowej w dziedzinie nowotworów złośliwych oraz utworzenie odpowiednich zakładów lecz niczych, umożliwienie przebywania nieuleczalnie chorym w zakładach specjalnych i popieranie wszelkich prac naukowych oraz istniejących już pracowni nowotworów złośliwych, wreszcie — szkolenie fachowego personelu. Działalnością swą obejmie nowopowstała placówka całe województwo oraz tereny sąsiednich województw, gdzie nie ma odpowiednich instytucji lekarskich oraz brak sił fachowych.

Usuwajmy niewypały

Prezydent stoł. m. Poznania wzywa wszystkich właścicieli i administratorów nieruchomości, szczególnie posesji niezabudowanych, do szczegółowego przeszukania terenów ze względu na możliwość znajdowania się tam jeszcze min i niewypałów.

Znalezione niewypały należy natychmiast zgłosić w Wydziale Wojskowym ul. Zamkowa 12 pokój 1.

Motory, spirytus, papierosy...

»Ciekawe« odkrycie Milicji Obywatelskiej

(Ko) W powiecie chodzieskim przechowywane są zdatne do użytku motory elektryczne, które jako mienie opuszczone nie zostały wykupione przez obecnych posiadaczy z OUL.

Władze milicyjne wykryły ostatnio dwa takie motory w Kaczorach i w Ujściu oraz 1 motocykl 500-ccm marki „Sokół". Ponadto w Ujściu na strychu jednego z domostw wykryto 2 maszyny do pisania. Podczas rewizji znaleziono również u jednego prywatnego „kolekcjonera" 35 litrów wódki, 5 litrów spirytusu, 25 litrów denaturatu, 3600 szt. papierosów, kilka tysięcy paczek zapałek amerykańskich. Dalej wykryto całe urządzenia warsztatu kowalskiego, 2 skrzynie sprzętów kuchennych, 111 metrów białego materiału używanego do filtrowania w cukrowniach, oraz 2 wanny emaliowe łazienkowe.

W »Wagmo« awansują robotnicy

W ciągu 2 pierwszych miesięcy br. 8 pracowników Zakładów „Wagmo" w Zielonej Górze wysunięto na odpowiedzialne stanowiska.

Andrzej Galbierczyk prowadzący dotychczas ogrodnictwo fabryczne wyznaczony został na stanowisko zastępcy kierownika Wydziału Socjalnego; Zenon Markowski robotnik magazynowy został kierownikiem świetlicy. Do obowiązków jego należy realizowanie swoich projektów w pracy nad podniesieniem poziomu kulturalnego swoich współtowarzyszy pracy. Leon Łukaszewicz, dotychczasowy ślusarz w dziale cystern został kalkulatorem w biurze fabrykacyjnym wagonów.

W zakładach Wagmo awansują wszyscy robotnicy, którzy uczciwie podchodzą do pracy i zagadnień społecznych. W związku z tym jeden z najpilniejszych i najzdolniejszych ślusarzy narzędziowni, bezpartyjny Stanisław Trzebiatowski został kalkulatorem w biurze fabrykacyjnym wagonów. Poza tym na stanowiska referentów planowania warsztatowego w biurze fabrykacyjnym wagonów wysunięto ślusarzy Kowalskiego, Mroczka i Nowakowskiego.

Dyrekcja Zakładów postanowiła zaoszczędzić w rb. 120 milionów zł, a nawet znacznie przekroczyć tę kwotę, likwidując resztki wszelkiego rodzaju marnotrawstwa.

ZE WZGLĘDÓW TECHNICZNYCH KOLEJNY ODCINEK OPOWIADANIA „KARIERA BANDOSA" DAJEMY JUTRO.

Ambicje młodzieży z Sierpówka i Strumnicy

Swietlice ożywiają życie wsi szamotulskiej

(B) W powiecie szamotulskim jest dobrze rozwinięte życie świetlicowe po wsiach. Wzorowo zorganizowaną świetlicę ma Szczepankowo, parę chętnie uczęszczanych świetlic mają Duszniki, dużą ruchliwość cechuje życie świetlicowe w Obrzycku i w Młodasku.

Na specjalne wyróżnienie zasługują jednak świetlice w Sierpówku i Strumnica. W każdym z majątków PGR znajduje się zaledwie kilka chat robotników rolnych i zabudowania gospodarcze. Zdawałoby się, że świat deskami zabity. Tak jednak nie jest. Właśnie świetlice mają tu wielki wpływ na ożywienie życia.

Obie świetlice są bardzo dobrze wyposażone. Dobrze prowadzone są też biblioteki i czytelnie gazet. Często wygłasza się pogadanki na aktualne tematy.

Ostatnio obie świetlice podjęły współzawodnictwo w urządzaniu wieczorków rozrywkowych i imprez kulturalnych. Zespół Sierpówko odegrał starą sztukę ludową Sewra, osnutą na tle walki bogaczy wiejskich z biedotą. Ładne i pomysłowe dekoracje wykonano we własnym zakresie.

Amatorski zespół sceniczny świetlicowy w Strumnica wystawił natomiast sztukę Wodzyńskiego. Akcja jej toczy się na Podhalu w czasie okupacji niemieckiej i przedstawia walkę górali z Niemcami, moment wyzwolenia przez Armię Radziecką i szczęśliwy powrót głównego bohatera z obozu w Oświęcimiu. Sztukę tę odegrano na tle pięknych dekoracji, przedstawiających krajobraz górski. Dekoracje te wykonał wiejski malarz — samouk.

Celem zachęcenia młodzieży do intensywniejszej pracy nad podniesieniem kultury wsi zamierzają oba zespoły świetlicowe urządzić wycieczkę do teatrów poznańskich.

Jubileusz artysty Opery Poznańskiej

Pod protektoratem wiceministra Kultury i Sztuki Jerzego Grosickiego odbył się w Państwowym Teatrze Wielkim w Poznaniu uroczysty obchód 30-lecia pracy scenicznej znanego artysty operowego Radzisława Petera. Uroczystość połączono z przedstawieniem opery Mozarta — „Uprowadzenie z Seraju", w której jubilat grał rolę Pedrila.

Podczas przerwy, składali artyście życzenia dalszej owocnej pracy sceniczne przedstawiciele świata artystycznego i organizacji kulturalnych.

NASI CZYTELNICY piszą

CHŁOPI WIELKOPOLSKI O STOSUNKU PANSTWA DO KOSCIOŁA

(g) Aleksander S., mieszkaniec Ceradza Kościelnego pow. poznańskiego, nadesłał do naszej redakcji list, w którym na marginesie oświadczenia ministra Wolskiego — wyraża ustosunkowanie się wsi wielkopolskiej do kleru.

„Lud wielkopolski — pisze Aleksander S. — jest przywiązany do kościoła rzymsko - katolickiego. Swiadczą o tym przepełnione wiernymi w każdą niedziele i święta kościoły wiejskie. W powiecie poznańskim były otwarte podczas okupacji hitlerowskiej tylko dwa kościoły parafialne, i dlatego lud garnął się po wyzwoleniu gremialnie do świątyń. Stosunek ludu wiejskiego do księży jest na ogół przyjazny. Wieś jednak potępia księży politykujących, którzy zamiast pilnować spraw kościoła, mieszają się do spraw świeckich, popierają reakcję, szerzą wrogą „szeptaną propagandę", skierowaną przeciw ustrojowi ludowemu.

Mieszkańcy wsi śledzą bardzo uważnie wypowiedzi przedstawicieli Rządu Polskiego w tej sprawie i wierzą, że możliwe jest dojście do porozumienia między Państwem a Kościołem. Rząd — zdaniem mieszkańców wsi — śpieszy z pomocą poszczególnym parafiom na wsi przez zwolnienie większej części gruntów od obowiązku płacenia podatku gruntowego i udzielanie dotacji na odbudowę kościołów w miastach".

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. Dąbrowskiego 77. tel. Red. 90-40, nocny 45-09. Adm. 93-94.

CENNIK OGŁOSZEŃ:
Ogłoszenia wymiarowe
(za 1 mm szer. 1 szpalty):

Taryfa za mm	w tekście	za tekstem	nekr.
do 70 mm	75.—	50.—	50.—
71 — 120 mm	100.—	60.—	60.—
121 — 200 mm	120.—	80.—	100.—
201 — 300 mm	160.—	130.—	140.—
ponad 300 mm	220.—	180.—	180.—

Ogłoszenia „drobne" za wyraz zł 30.—. Poszukiwania pracy za wyraz zł 20.—. Za niedziele i święta — 30% dodatku; za układ tabelaryczny — 100% drożej; za miejsce zarezerwowane — 50% drożej.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 120 zł. Wpłacać na Konto P. K. O. Oddz. Poznań Nr V-5626 lub Bank Gosp. Spółdzielczego Oddział Poznań Nr 690.

WYDAWCA: Nacz. Kom. Wyk. Stronnictwa Ludowego. Odpowiada za pismo Kolegium Redakcyjne. Drukarnia Spółdz. Wyd. „Wydawnictwo Ludowe" Warszawa, Skolimowska 5.

B-73330